

Accolade

*Nieuwsbrief van de Souvereine Orde van Sint Jacob in Holland
Nummer 4 van de 17de jaargang, december 2024*

Redactioneel

Met plezier en dankbaarheid blikken we in deze Accolade terug op de jaarlijkse Ridderdag van onze Orde op 21 september in Schoonhoven. Verderop in deze Accolade treft u het verslag aan.

Het grote nieuws is natuurlijk dat wij een beschermheer hebben gevonden voor onze Orde en wel in de persoon van Zijne Doorluchtige Hoogheid Georg-Victor Prinz zu Bentheim-Steinfurt. Wij hopen binnenkort nader en in bredere kring met prins Georg-Victor kennis te kunnen maken. En verder vragen wij uw aandacht in deze uitgave voor een aantal signalementen, de voorjaarsexcursie, een bijzondere investituur en activiteiten die ontplooid zijn door de Commanderie Zeeland.

1. Beschermheerschap Georg-Victor Prinz zu Bentheim-Steinfurt

Op 19 november jl. is een convenant ondertekend, gefaciliteerd door Bob Juchter van Bergen Quast, tussen Georg-Victor Prinz zu Bentheim-Steinfurt en onze Grootmeester Albert de

Bruijn, waarbij overeen werd gekomen dat de Prins voortaan zal optreden als beschermheer van onze Orde. De familie Van Bente(i)m, in al zijn geledingen en verschijningen, trekt een oud en diep spoor door de Nederlandse geschiedenis. Zo is het geslacht verwant aan het Hollandse gravenhuis en daarmee aan onze stichter graaf Floris V van Holland. Omdat onze Orde beschouwd mag worden als de oudste ridderlijke orde in Nederland en veel energie steekt in het (her)opbouwen van een eigen historisch archief is het instellen van dit beschermheerschap een belangrijke stap in ons bestaan.

Hoe het beschermheerschap verdere vorm en inhoud zal moeten krijgen is de komende tijd onderwerp van overleg en studie. Beide partijen zien in ieder geval allerlei mogelijkheden. Voor de korte termijn geldt: de historische continuïteit van de Orde heeft een nieuw accent gekregen. En we zijn weer wat verder op de weg naar verdere uitbouw van ons erfgoed.

2. Verslag Ridderdag op zaterdag 21 oktober 2024 in Schoonhoven

Mooi weer! Dat lijkt het altijd wel te zijn op onze ridderdagen! Dit jaar was geen uitzondering. Tijdens de investituur werden Ronald Haveman, John Ooms en Jan Wagemakers opgenomen als Broeders in de Orde. Broeder Gert Kol werd bevorderd tot Ridder. Zuster Hetty Kleijn Bastiaan werd bevorderd tot Dame.

Voorafgaande aan de plechtige investituur was er ruimte voor gezellig samenzijn tijdens de lunch. Het inhoudelijke deel kwam voor rekening van Gert Kol, die in zijn presentatie over de geschiedenis van het jachtslot Vogelhsanck vertelde, destijds gebouwd door graaf Floris V. Het huidige gebouw dateert uit de 17e en 18e eeuw, maar de - niet voor het publiek toegankelijke – gewelven en kelders vertellen een ander verhaal. Gert Kol behandelde ook de vele kastelen en landhuizen in de naaste omgeving van Vogelenzang, waaruit het belang van het Kennemerland binnen het graafschap bleek.

Om de benen te strekken voorzag het programma in de middag ook nog in een bezoek aan het Schoonhovense Zilvermuseum, waar we – in overdrachtelijke zin – de gelegenheid kregen om aan te schuiven aan de dinertafel van Helene Kröller-Müller. Uiteraard ging de museale aandacht daarbij primair uit naar het tafelzilver. Zoals gebruikelijk was ook ons eigen diner in Restaurant Belvédère, waarmee de dag werd afgesloten, voortreffelijk verzorgd. Voor foto's verwijzen wij u naar bijlage A bij deze Accolade. De eerstvolgende Ridderdag zal plaats vinden op zaterdag 27 september 2025.

Het Kapittel van de Orde en de redactie van de Accolade wensen u allen hele fijne Kerstdagen en een goed begin van het nieuwe jaar! Degenen onder ons die ziek zijn, degenen voor wie gezondheid niet meer vanzelfsprekend is of die de afgelopen tijd een verlies in de persoonlijke kring hebben meegemaakt, wensen wij alle kracht en sterkte toe.

3. Bijzondere investituur op vrijdag 25 oktober jl. te Vlissingen

In de ons bekende locatie, gebouw De Herberg, Branderijstraat, aangebouwd tegen de St. Jacobskerk in Vlissingen, vond op vrijdagavond 25 oktober de opnemingsplaats van dr. Joachim Gutzke tot broeder in onze Orde. Grootmeester Albert de Bruijn verrichtte de plechtigheid, die liturgisch werd ondersteund door emeritus-pastoor Ineke van der Par. In bijlage B bij deze Accolade treft u foto's aan van het gebeuren.

4. Lezingen over de Orde tijdens de landelijke bijeenkomst van het Nederlands Genootschap Sint Jacob

Op zaterdag 9 november werd de landelijke najaarsbijeenkomst van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob gehouden in de Sint Gertrudiskerk te Bergen op Zoom alsmede in een aantal daar in de buurt gelegen locaties. Het thema van de bijeenkomst was "Melodie van het pelgrimsleven". Er was een gevarieerd programma opgesteld met een uitgebreid aanbod aan workshops, activiteiten en lezingen. Onze Commandeur Zeeland, Dave Siebrecht, heeft op vier momenten en plaatsen in Bergen op Zoom informatieve presentaties gehouden over onze Orde. Wij kunnen het Genootschap rustig als de "grote broer" van de Orde beschouwen, want als je een organisatie bent van om en bij de 14.500 leden en voor zo'n bijeenkomst 700 mensen op de been kan brengen, ja dan tel je wel mee. Dave Siebrecht meldde, dat hij veel positieve belangstelling had ervaren bij de leden van de

pelgrimsorganisatie en dat ook ons (prille) voorlichtingsmateriaal grif van de hand ging. Dank je wel Dave!

5. Het Haagse Binnenhof: grafelijk machtscentrum in de 13de eeuw

Het kan geenkele Nederlander ontgaan zijn dat het Binnenhof wordt gerenoveerd. Zo moest de minister-president het torentje verlaten en vergadert de Tweede Kamer inmiddels in het voormalige Ministerie van Buitenlandse Zaken. De verbouwing gebeurt onder de verantwoordelijkheid van het Rijksvastgoedbedrijf. De nieuwsbrief die deze dienst uitgeeft, en waar iedereen zich gratis op kan abonneren, besteedt ruimte aandacht aan de archeologische opgravingen in het complex. Uit deze nieuwsbrief halen we het volgende. Op 11 en 12 mei vorig jaar werd er een groot internationaal symposium gehouden waarbij de oorsprong van het Binnenhof, namelijk het zijn van een grafelijke machtscentrum in de dertiende eeuw, centraal stond. Kort geleden is van dit symposium, in boekvorm, een uitgebreid verslag gepubliceerd. Rijksbouwmeester Francesco Veenstra heeft de bundel op het Nationaal Monumentencongres overhandigd aan burgemeester Van Zanen van Den Haag. Het is voor iedereen gratis te downloaden. De snelkoppeling (Ctrl + klikken) staat hieronder.

[Download in Nederlands: 'Het Binnenhof Den Haag: grafelijk machtscentrum in de 13e eeuw'](#)

PDF document | 218 pagina's | 21,9 MB

6. Excursie op zaterdag 3 mei 2025 naar de Egmond

Beste vrienden,

Zoals afgesproken op de Ridderdag ben ik bezig met het organiseren van een dagje uit/excursie in het voorjaar 2025. Ik ben uitgekomen op zaterdag 3 mei en het wordt een dagje naar de Egmond in Noord-Holland. De planning is dat we om 11.00 uur ontvangen worden met koffie en gebak in restaurant Nieuw Westert. Dat is naast de St Adelbertusakker, die we aansluitend bezoeken. Hier vinden we de restanten van het oude klooster waar het originele graf van Sint

Adelbertus lag en waar nu nog steeds de heilige St. Adelbertusput staat. Om 14.00 uur is er een rondleiding in de monastieke wereld van Egmond. Na dit bezoek gaan wij dan richting Egmond aan de Hoef voor een bezoek met een rondleiding aan het Huys Egmond - uiteraard bekend van de verschillende ridders uit de familie Van Egmond in de Orde van St Jacob - met het graf van Jan met de Bellen van Egmond. Na afloop, rond 17.00 uur is het mogelijk om nog een glaasje te drinken.

Ik hoop dat velen leden ons zullen vergezellen. Naar verwachting wordt het weer een leuke en leerzame dag. (Kleine) wijzigingen voorbehouden! In de volgende Accolade volgt de

definitieve uitnodiging met een meer uitgebreid programma en de precieze adressen waar we worden verwacht.

Met vriendelijke groet,
Gert Kol ROSJ

7. Jacob van Ruisdael en het kasteel Bentheim

De 17de schilder Jacob van Ruisdael was geweldig onder de indruk van het kasteel van de ook destijds al zeer aanzienlijke familie Van Bentheim. Het imponerende slot bevond zich net over de grens van het Twentse Oldenzaal. Ook tegenwoordig is het daar nog steeds te bewonderen. Gedurende zijn leven bezocht Van Ruisdael het kasteel diverse keren. Hij legde het maar liefst twaalf keer op doek vast. Zijn bekendste schilderij van het prachtige gebouw (zie foto)

bevindt zich sinds eind jaren tachtig in de collectie van de National Gallery of Ireland in Dublin. Van Ruisdael maakte dit in 1653, toen hij Bentheim samen met een collega-schilder bezocht. Jacob beeldde het kasteel hier vanuit het zuidwesten af. De rotsige heuvel waarop het gelegen is, schilderde hij veel hoger dan hij in werkelijkheid is, omwille van het dramatische effect.

Accolade. Nieuwsbrief van de Souvereine Orde van Sint Jacob in Holland

De redactie van Accolade bestaat uit Floris de Boer, Albert de Bruijn, Gert Kol, John Ooms, Michiel Schillhorn van Veen en Dave Siebrecht. De redactie verwelkomt bijdragen van leden. Accolade komt in principe elk kwartaal uit. Naast Accolade verschijnt er jaarlijks een publicatie van de Sectie (voorheen stichting) Historisch Onderzoek "Hollant" (SHOH). Tot en met 2023 werd daarvoor de aanduiding "Nieuwsbrief" gebruikt. Vanaf 2024 verandert deze naam in: "Studia Historica Hollandiae". De site van de Orde is ordevansintjacobinholland.nl.

Bijlage A bij Accolade, 17e Jaargang, nr. 4

Ridderdag 21 september 2024

Bijlage B bij Accolade, 17e Jaargang, nr. 4
Opname van dr. Joachim Gutzke als broeder in de Orde

Bijlage C bij Accolade, 17e Jaargang, nr. 4

- (1) Privé museum Commandeur Zeeland Dave Siebrecht
- (2) Presentatie voor Nederlands Genootschap Sint Jacob
- (3) Sint Jacobus in Straatsburg

